

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 23 a ja 28 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 23 a §:ää ehdotetaan muutettavaksi muun muassa siten, että pykälässä mahdollistettaisiin ammattikorkeakoulujen ylläpitäjien ja ammatillisen koulutuksen järjestäjien ylläpitojärjestelyn yhteydessä kunnille ja kuntayhtymille palautettujen arvon-

lisäverojen takaisin maksamisesta aiheutuvan lisärasituksen kompensointi korottamalla yksityiselle ylläpitäjäyhteisölle tai säätiölle maksettavaa yksikköhintaa.

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Arvonlisäverolain (1501/1993) mukaan kunnalla on oikeus saada arvonlisäveron palautuksena hankintaan sisältyvä vero joko liiketoimintavähennyksenä (102 §) tai kuntavähennyksenä (130 ja 130 a §) valtiolta. Jos kiinteistö, johon on kohdistunut uudisrakentamiseen tai perusrantamiseen liittynyt rakentamispalvelu, myydään tai sen käyttötarkoitus muuttuu, palautus joudutaan maksamaan takaisin. Veroa ei kuitenkaan suoriteta, jos kiinteistö myydään tai sen käyttötarkoitus muuttuu myöhemmin kuin viiden vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana rakentamispalvelu on valmistunut.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) 23 a §:n, (jäljempänä rahoituslaki), mukaan perusopetuksen, lukion, ammatillisen koulutuksen, ammattikorkeakoulun ja taiteen perusopetuksen yksikköhintoja korotetaan yksityisen koulutuksen järjestäjän osalta siten, että korotus vastaa yksityisen koulutuksen järjestäjien maksamien arvonlisäverojen osuutta yksityisille koulutuksen järjestäjille aiheutuneista arvonlisäverottomista kustannuksista mainitussa koulutusmuodossa. Korotusta ei oteta huomioon vahvistettaessa 16 §:n 1 momentin mukaisia keskimääräisiä yksikköhintoja eikä

määrättäessä yksikköhintoja. Yksikköhinnan korotus lasketaan joka neljäs vuosi asianomaisen koulutusmuodon keskimääräisten kustannusten pohjalta.

Ammattikorkeakoulujen rakenteelliseen kehittämiseen liittyvien ylläpitojärjestelyjen sekä ammatillisen koulutuksen järjestäjäverkon kokoamisen yhteydessä tarkoituksenmukaisena ylläpitäjämuotona voi olla muun muassa osakeyhtiö tai säätiö. Kunnan tai kuntayhtymän luovuttaessa kiinteistön mainittujen ylläpitojärjestelyjen yhteydessä yksityiselle yhteisölle tai säätiölle, sen jo saamat arvonlisäveropalautukset on edellä mainitun arvonlisäverolain säännösten mukaisesti vaadittu maksettaviksi. Muun muassa tämä velvoite voi muodostaa esteen ammattikorkeakouluverkon ja ammatillisen koulutuksen järjestäjäverkon järkevälle kokoamiselle. Tämän vuoksi jo palautettujen arvonlisäverojen maksamisesta aiheutuva lisärasitus tulisi voida kompensoida.

Edellä olevan perusteella ehdotetaan, että kompensatio toteutettaisiin muuttamalla rahoituslain 23 a §:ää. Pykälä sisältää jo nykyisin säännökset yksityisten koulutuksen järjestäjien hankintoihin sisältyvän arvonlisäveron huomioon ottamisesta korottamalla tällaisen koulutuksen yksikköhintoja verrattuna kunnallisten koulutuksen järjestäjien yksikköhintoihin. Mainitussa pykälässä säädetty yksi-

tyisten koulutuksen järjestäjien yksikköhinnan korotus lasketaan joka neljäs vuosi asianomaisen koulutusmuodon keskimääräisten kustannusten pohjalta. Korotusta ei tässä yhteydessä voi pitää riittävänä, koska se ei ota huomioon yksittäisiä kertaluonteisia eriä, kuten palautettavia arvonlisäveroja.

Rahoituslain 23 a § muutettaisiin kokonaan. Pykälän nykyinen 1 momentti viimeistä lausetta lukuun ottamatta säilyisi nykyisellään. Pykälän uuteen 2 momenttiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan kiinteistön luovutuksen saajana olevan ammattikorkeakoulun toimiluvan haltijana tai ammatillisen koulutuksen järjestäjänä olevan yksityisen yhteisön tai säätiön yksikköhintaa voitaisiin korottaa asianomaiselle järjestäjälle luovutettuun kiinteistöön ja luovutukseen liittyvien simulointi-, tutkimus- ja laboratoriolaitteistoihin kohdistuvien luovuttajalle suoritettaviksi määrättyjen arvonlisäverojen johdosta. Korotus voitaisiin tehdä vain hakemuksesta. Korotus määrättäisiin siten, että se vastaisi enintään edellä mainittuun tarkoitukseen luovutettuun omaisuuteen liittyvien palautettavien arvonlisäverojen määrää. Pykälän 3 momentin mukaan 1 ja 2 momentissa tarkoitettua korotusta ei otettaisi huomioon keskimääräisiä yksikköhintoja laskettaessa ja yksikköhintoja määrättäessä. Pykälän 2 momentissa tarkoitettua korotusta ei myöskään otettaisi huomioon kunnan rahoitusosuutta määrättäessä. Lain 28 §:n 5 momentin viittaussäännöksen muutos on tekninen ja johtuu 23 a §:n muuttamisesta.

2. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole merkittäviä kokonaistaloudellisia vaikutuksia valtiolle. Yksikköhinnan korotus määrättäisiin siten, että se vastaisi enintään luovutettuun omaisuuteen liittyviä palautuksia. Ehdotettu menettely lisäisi yksittäisissä tapauksissa asianomaisilta ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen momenteilta maksettavaa valtionosuusrahoitusta kuitenkin niin, että menot vastaisivat toisaalla saatavia tuloja. Korotuksesta aiheutuvat menot opetusministeriön hallinnonalan valtionosuuksiin riippuvat siitä, missä määrin ylläpitojärjestelyjä tehdään ja millaisia kiinteistöjärjestelyjä näissä yhteyksissä tullaan

kulloinkin toteuttamaan. Tällä hetkellä vireillä olevia ammattikorkeakouluja koskevia hankkeita on kaksi, ja näissä arvonlisäveropalautusten määrä on alustavien arvioiden mukaan yhteensä 1,5–2 miljoonaa euroa. Ammatillisen koulutuksen vireillä olevassa hankkeessa arvonlisäveropalautusten määrä on alustavasti arvioitu 0,5–0,7 miljoonaksi euroksi. Ylläpitojärjestelyjä harkittaessa lisäkustannus saattaa muodostaa esteen yhdistymiselle. On myös mahdollista, että palautuksesta aiheutuva lisäkustannus käytännössä heikentäisi yhdistämistilanteessa ammattikorkeakoulun ja ammatillisen koulutuksen järjestäjän käytössä olevaa rahoitus pohjaa.

Ehdotetulla säännöksellä edistettäisiin ammattikorkeakouluverkon ja ammatillisen koulutuksen järjestäjäverkon kokoamista. Sillä tehostettaisiin ja järkevöitetäisiin fuusioiden yhteydessä tapahtuvaa kiinteistöjen siirtämistä varsinaisille ylläpitäjille ja koulutuksen järjestäjille. Ehdotettu yksikköhinnan korotus tulisi kohdistumaan yksittäisiin ammatillisen koulutuksen järjestäjiin tai ammattikorkeakoulun ylläpitäjiin.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä opetusministeriössä. Esityksestä on neuvoteltu Suomen kuntaliiton kanssa. Kuntaliiton mukaan koulutuksen sekä muiden kunnallisten palvelujen kiinteistöjärjestelyjä tulisi kohdella yhdenvertaisesti. Kuntaliiton mukaan esitetyn menettelyn tulisi ulottua myös kunta- ja palvelurakennelainsäädännön yhteydessä esitettyihin kiinteistöjärjestelyihin.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan vuoden 2008 alusta. Lain 23 a §:n 2 momenttia ei sovellettaisi luovutukseen, joka tapahtuu ennen lain voimaantuloa.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 23 a ja 28 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 21 päivänä elokuuta 1998 annetun lain (635/1998) 23 a § ja 28 §:n 5 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 23 a § laissa 1389/2001 ja 28 §:n 5 momentti laissa 1071/2005, seuraavasti:

23 a §

Arvonlisäveron huomioon ottaminen yksityisen koulutuksen järjestäjän yksikköhinnoissa

Perusopetuksen, lukion, ammatillisen koulutuksen, ammattikorkeakoulujen sekä taiteen perusopetuksen yksikköhintoja korotetaan yksityisen koulutuksen järjestäjän osalta siten, että korotus vastaa yksityisten koulutuksen järjestäjien maksamien arvonlisäverojen osuutta yksityiselle koulutuksen järjestäjälle aiheutuneista arvonlisäverottomista kustannuksista mainitussa koulutusmuodossa.

Yksityisen ammattikorkeakoulun ylläpitäjän ja yksityisen ammatillisen koulutuksen järjestäjän yksikköhintaa voidaan korottaa hakemuksesta kunnan tai kuntayhtymän tämän lain mukaiseen toimintaan yksityiselle yhteisölle tai säätiölle luovuttaman kiinteistön sekä luovutukseen liittyvien simulointi-, tutkimus- ja laboratoriolaitteistojen osalta siten, että korotus kerrottuna rahoituksen määräämisessä käytettävällä opiskelijamäärällä vastaa enintään edellä mainittuun tarkoitukseen tapahtuvan kiinteistön luovutuksen joh-

dosta suoritettavien arvonlisäverojen määrää.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua korotusta ei oteta huomioon vahvistettaessa 16 §:n 1 momentin mukaisia keskimääräisiä yksikköhintoja eikä määrättäessä yksikköhintoja mainitun pykälän 2 momentin mukaisesti. Edellä 2 momentissa tarkoitettua korotusta ei myöskään oteta huomioon kunnan rahoitusosuutta määrättäessä.

28 §

Museoiden, teattereiden ja orkestereiden yksikköhinnat

Arvonlisäveron osalta on soveltuvin osin voimassa, mitä 23 a §:n 1 ja 3 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Luovutukseen, joka tapahtuu ennen tämän lain voimaantuloa, ei kuitenkaan sovelleta tämän lain 23 a §:n 2 momenttia.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä teisiin.
sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpi-

Helsingissä 8 päivänä joulukuuta 2006

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Opetusministeri *Antti Kalliomäki*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 23 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 21 päivänä elokuuta 1998 annetun lain (635/1998) 23 a §, sellaisina kuin ne ovat, 23 a § laissa 1389/2001 ja 28 §:n 5 momentti laissa 1071/2005 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

23 a §

Arvonlisäveron huomioon ottaminen yksityisen koulutuksen järjestäjän yksikköhinnoissa

Perusopetuksen, lukion, ammatillisen koulutuksen, ammattikorkeakoulun ja taiteen perusopetuksen yksikköhintoja korotetaan yksityisen koulutuksen järjestäjän osalta siten, että korotus vastaa yksityisten koulutuksen järjestäjien maksamien arvonlisäverojen osuutta yksityisille koulutuksen järjestäjille aiheutuneista arvonlisäverottomista kustannuksista mainitussa koulutusmuodossa. *Korotusta ei oteta huomioon vahvistettaessa 16 §:n 1 momentin mukaisia keskimääräisiä yksikköhintoja eikä määrätäessä yksikköhintoja mainitun pykälän 2 momentin mukaisesti.*

Ehdotus

23 a §

Arvonlisäveron huomioon ottaminen yksityisen koulutuksen järjestäjän yksikköhinnoissa

Perusopetuksen, lukion, ammatillisen koulutuksen, ammattikorkeakoulujen sekä taiteen perusopetuksen yksikköhintoja korotetaan yksityisen koulutuksen järjestäjän osalta siten, että korotus vastaa yksityisten koulutuksen järjestäjien maksamien arvonlisäverojen osuutta yksityiselle koulutuksen järjestäjälle aiheutuneista arvonlisäverottomista kustannuksista mainitussa koulutusmuodossa.

Yksityisen ammattikorkeakoulun ylläpitäjän ja yksityisen ammatillisen koulutuksen järjestäjän yksikköhintaa voidaan korottaa hakemuksesta kunnan tai kuntayhtymän tämän lain mukaiseen toimintaan yksityiselle yhteisölle tai säätiölle luovuttaman kiinteistön sekä luovutukseen liittyvien simulointi-, tutkimus- ja laboratoriolaitteistojen osalta siten, että korotus kerrottuna rahoituksen määräämisessä käytettävällä opiskelijamäärällä vastaa enintään edellä mainittuun tarkoitukseen tapahtuvan kiinteistön luovutuksen johdosta suoritettavien arvonlisäverojen määrää.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua korotusta ei oteta huomioon vahvistettaessa 16 §:n 1 momentin mukaisia keskimääräisiä

28 §

*Museoiden, teattereiden ja
orkestereiden yksikköhinnat*

Arvonlisäveron osalta on voimassa, mitä 23 a §:ssä säädetään.

yksikköhintoja eikä määrättäessä yksikköhintoja mainitun pykälän 2 momentin mukaisesti. Edellä 2 momentissa tarkoitettua korotusta ei myöskään oteta huomioon kunnan rahoitusosuutta määrättäessä.

28 §

*Museoiden, teattereiden ja
orkestereiden yksikköhinnat*

Arvonlisäveron osalta on *soveltuvin osin* voimassa, mitä 23 a §:n 1 ja 3 momentissa säädetään.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 _____.*

Luovutukseen, joka tapahtuu ennen tämän lain voimaantuloa, ei kuitenkaan sovelleta tämän lain 23 a §:n 2 momenttia.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.
